

IVN-MEDEDELINGEN MAART 2018, NR. 26

In deze aflevering:

+ Komende evenementen

- ++ Presentatie *Extaze* 25
- ++ Jacob van Lennep – Eduard Douwes Dekker. Mythe en waarheid
- ++ Activiteiten Zuid-Afrika Huis
- ++ Parelduikermiddag in de OBA

+ Varia

- ++ In memoriam George Vis (1934-2018)
- ++ Rondom Lucebert
- ++ Schemerarchieven (26)
- ++ De werkbank (26)

1. KOMENDE EVENEMENTEN

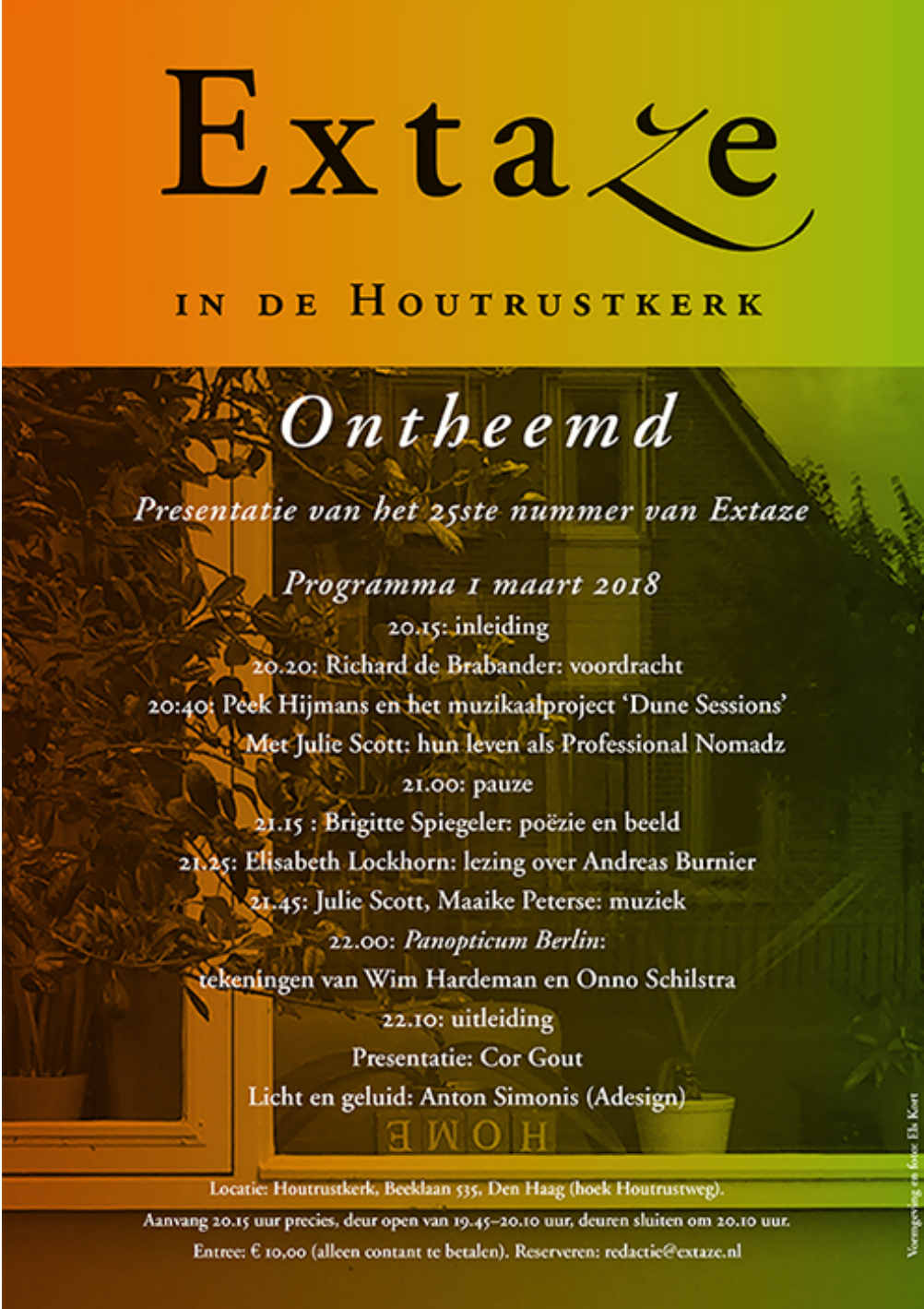
1.1. Presentatie *Extaze* 25

[ingezonden mededeling van redactie *Extaze*]

Op 1 maart van dit jaar verschijnt het vijfentwintigste nummer van *Extaze*, een zilveren uitgave die vergezeld zal gaan van een kijk- en leesboek: *25 x Extaze*, waarin van al 'onze' beeldend kunstenaars één werk zal worden gepubliceerd, voorzien van een prozaschets van Hein van der Hoeven of een gedicht van Felix Monter. Tijdens de presentatie in de Houtrustkerk zullen beide uitgaven te bewonderen (en te verkrijgen) zijn.

Het thema van het nieuwe nummer en van de presentatieavond is 'ontheemd'. Een ontheemde in de wereld van de Nederlandstalige letteren heeft *Extaze* zich nooit gevoeld. Wij wisten uitstekende schrijvers te vinden en zij ons. Wij wisten talent op te sporen en zij wisten dat ze bij ons goed zaten. En na zes jaar overleven met zuinigheid en beleid is er nu ook vanuit de literaire en culturele instellingen en fondsen erkenning gekomen.

De Rotterdamse filosoof Richard de Brabander, kenner van het werk van Jacques Derrida en Jacques Rancière, zal voor de pauze spreken over deze Franse filosofen. Na de pauze zal Elisabeth Lockhorn ingaan op het leven en het werk van de schrijfster Andreas Burnier (C.I. Dessaur), die in *Extaze* 25 een belangrijke plaats inneemt, met essays van Elisabeth en van Jaap Goedegebuure. Na de lezing van

Extaze

IN DE HOUTRUSTKERK

Ontheemd

Presentatie van het 25ste nummer van Extaze

Programma 1 maart 2018

20.15: inleiding

20.20: Richard de Brabander: voordracht

20.40: Peek Hijmans en het muzikaalproject 'Dune Sessions'
Met Julie Scott: hun leven als Professional Nomadz

21.00: pauze

21.15 : Brigitte Spiegeler: poëzie en beeld

21.25: Elisabeth Lockhorn: lezing over Andreas Burnier

21.45: Julie Scott, Maaïke Peterse: muziek

22.00: *Panopticum Berlin:*
tekeningen van Wim Hardeman en Onno Schilstra

22.10: uitleiding

Presentatie: Cor Gout

Licht en geluid: Anton Simonis (Adesign)

Locatie: Houtrustkerk, Beeklaan 535, Den Haag (hoek Houtrustweg).
Aanvang 20.15 uur precies, deur open van 19.45–20.10 uur, deuren sluiten om 20.10 uur.
Entree: € 10,00 (alleen contant te betalen). Reserveren: redactie@extaze.nl

Voorspreking en foto: Els Kort

Richard de Brabander zal Peek Hijmans beelden laten zien van de muziekdocumentaire *Dune Sessions* en daar uitleg bij geven. Ook zal hij samen met Julie Scott vertellen over hun leven als Professional Nomadz. Vooral het lied van

Wasim en Arjan, uitgevoerd door een twintigtal muzikanten, zal opzien baren. Na de pauze bijt Brigitte Spiegeler de spits af met (eigen) beelden en gedichten uit haar nieuwe bundel *Kinderroof & bijzang*. Dan, na de lezing van Elisabeth Lockhorn, een optreden van gitariste/vocaliste Julie Scott en celliste Maaïke Peterse. Een krachtig en geïnspireerd optreden staat ons te wachten, gegarandeerd.

Als sluitstuk van de avond beelden van Panopticum Berlin, een klein reizend museum met panoramische tekeningen en prenten van verlaten gebouwen en verloren mensen, in alle betekenissen van het woord 'vormgegeven' door Wim Hardeman en Onno Schilstra.

Wanneer: donderdag 1 maart, 20.15 uur

Waar: [Houtrustkerk](#), Beeklaan 535 Den Haag

Entree € 10,-

1.2. Jacob van Lennep – Eduard Douwes Dekker. Mythe en waarheid

[ingezonden mededeling van Klaartje Groot, Multatuli Genootschap]

Na de 'huishoudelijke' voorjaarsvergadering van het Multatuli Genootschap spreekt *Marita Mathijssen*, emeritus hoogleraar aan de UvA, over 'de relatie tussen Jacob van Lennep en Eduard Douwes Dekker. Mythe en waarheid'. Onlangs verscheen van haar hand *Een bezielde schavuit*, waarin Mathijssen op liefdevolle wijze de levenslotgevallen beschrijft van 'haar' schuinsmarcheerder Van Lennep.

- Lees de recensie op [BiografiePortaal](#)
- En de recensie bij [VN](#)
- Lees een fragment op de site van [Athenaeum](#)
- Marita was te gast bij *VPRO Boeken*: kijk [hier](#) terug

Na de lezing kunt u luisteren naar liederen op teksten van Jacob van Lennep, met Gert Wantenaar op accordeon, gezongen door bariton Job Hubatka, een nazaat van Jacob van Lennep.

Wanneer: zaterdag 3 maart, van 13.30-16.30 uur

- Algemene Ledenvergadering van 14.00-15.00 uur

- Lezing vanaf 15.30 uur

Waar: Auditorium van het [Amsterdam Museum](#), Kalverstraat 92, 1012 PH Amsterdam

Toegang vrij

1.3. Activiteiten Zuid-Afrika Huis

[ingezonden mededeling van Corine de Maijer]

1 maart

Film Zuid-Afrika Huis: 'Promised Land'

Promised land, Xenopoulos' debuutfilm, is volgens de regisseur ook geen typische Zuid-Afrikaanse film. Het verhaal dat gebaseerd is op de roman *Na die geliefde land* (1972) van Karel Schoeman, speelt zich af op het platteland.

Plaats: Zuid-Afrika Huis, Keizersgracht 141-c, 1015 CK Amsterdam

Tijd: 19.00 uur zaal open, 19.30 uur aanvang

Kosten € 7,50

Aanmelden: tel. 020-6249318 of per e-mail: evenementen@zuidafrikahuis.nl

7 maart

Boekpresentatie Zuid-Afrikahuis: *Onder de vlinderboom*

Onder de Vlinderboom is de nieuwe roman van Pauline Vijverberg die zich afspeelt tijdens de Boerenoorlog in Zuid-Afrika. Het eerste exemplaar van het boek zal in ontvangst worden genomen door Tessa Roseboom, hoogleraar Vroege Ontwikkeling en Gezondheid aan de Universiteit van Amsterdam die de [hongerwinter 1944-1945](#) onderzocht heeft.

Plaats: Zuid-Afrika Huis, Keizersgracht 141-c, 1015 CK Amsterdam

Tijd: 14.00 uur zaal open, 14.30 uur aanvang

Toegang: gratis

Aanmelden: tel. 020-6249318 of per e-mail: evenementen@zuidafrikahuis.nl

15 maart

Film Zuid-Afrika Huis: 'Cry, the beloved country'

De film *Cry, the Beloved Country* is de tweede verfilming van de roman van Alan Paton. Kumalo, een weinig wereldse, plattelandse 'umfundisi' (priester) reist voor het eerst in zijn leven in 1948 naar de grote stad Johannesburg. Hij zoekt er zijn problematische zuster en zijn vermiste zoon.

Plaats: Zuid-Afrika Huis, Keizersgracht 141-c, 1015 CK Amsterdam

Tijd: 19.00 uur zaal open, 19.30 uur aanvang

Kosten: € 7,50

Aanmelden: tel. 020-6249318 of per e-mail: evenementen@zuidafrikahuis.nl

27 maart

Leeskring Zuid-Afrika Huis: Rob van der Veer bespreekt *Dorado* van Tom Dreyer

Plaats: Zuid-Afrika Huis, Keizersgracht 141-c, 1015 CK Amsterdam

Tijd: 19.00 uur koffie, 19.30 uur aanvang

Kosten: € 2,50

Aanmelden: tel. 020-6249318 of per e-mail: bibliotheek@zuidafrikahuis.nl

1.4. Parelduikermiddag in de OBA

Kom in de Boekenweek naar de jaarlijkse Parelduikermiddag op **zaterdag 17 maart 2018** om 16.00 uur in de Openbare Bibliotheek Amsterdam aan de Oosterdokskade.

Lieneke Frerichs vertelt over **Nescio** en zijn liefde voor de natuur en de stad Amsterdam. **Kester Freriks** gaat naar aanleiding van zijn nieuwe boek in op **drie grote natuurliefdes in het landschap**: de stilte, de openheid en het duister.

Dichteres **Maartje Smits** leest voor uit haar nieuwste bundel *Hoe ik een bos begon in mijn badkamer*.

Wanneer: zaterdag 17 maart, 16.00 uur

Waar: [OBA](#), Oosterdokskade 143, 1011 DL Amsterdam

Toegang vrij; na afloop wordt u een drankje aangeboden.

Meld u voor de zekerheid aan bij de [OBA](#)

==> Kijk ook altijd even in [Neerlandistiek](#) (het vroegere Neder-L)

==> [Bij MediterraNed in Padua? Doe mee aan het tafelgesprek in het kader van de neerlandistiek als mondiaal netwerk](#)

2. VARIA

2.1. In memoriam George Vis (1934-2018)

[ingezonden mededeling van Hein Aalders, Uitgeverij Aalders, Amsterdam]

Op zondag 4 februari j.l. overleed volstrekt onverwacht Georgius Joseph Vis op 83-jarige leeftijd. George Vis studeerde Nederlands in Amsterdam waar hij als medewerker van Garmt Stuiveling docent werd en verbonden bleef aan de vakgroep Moderne Nederlandse Letterkunde van de Universiteit van Amsterdam tot zijn pensionering in 1999.

In 1967 promoveerde Vis op *Johannes Kinker en zijn literaire theorie*, een auteur waarvan hij in 1982 onder de titel *De verlichte Muze* een bloemlezing uit diens gedichten samenstelde. Als docent leerde ik George kennen toen ik bij hem colleges volgde over prosodie. Hij was vooral geïnteresseerd in poëzie en niet alleen die van Kinker, maar van tal van dichters en bij uitstek de poëzie van Martinus Nijhoff. Op dat terrein publiceerde hij ook tal van kleinere bijdragen aan tijdschriften en letterkundige bundels, zoals *Dans der Muzen* (1995).

De redactie van het Algemeen Letterkundig Lexicon bijeen:
v.l.n.r.: Gé van Bork, George Vis, Piet Verkruijssse, Hendrik van Gorp en Dirk Delabastita.
Foto: René van Stipriaan (© DBNL)

Bij zijn afscheid van het Instituut voor Neerlandistiek in Amsterdam boden zijn collega's hem de bundel opstellen *Kunst & LetterKunst* (2000) aan. Dat betekende overigens niet het eind van George's betrokkenheid bij de Nederlandse letterkunde. Samen met Piet Verkruijssse (†) en ondergetekende werkte hij nog jarenlang aan een letterkundig termenlexicon, dat uiteindelijk zou resulteren in het zogenaamde ALL, het *Algemeen Letterkundig Lexicon*, dat door DBNL (Database Nederlandse Letterkunde) op internet werd gezet. George's invloed daarop is herkenbaar aan de talloze voorbeelden die hij ontleende aan de poëzie van Nijhoff. En uiteraard verzorgde George daarvoor de terminologie van de prosodie. In die internetversie van het lexicon is trouwens George's stem nog te horen, want hij sprak daarin voorbeelden van allerlei ritmische of metrische vormen in. Dat George ook graag musiceerde, scherpte natuurlijk ook zijn gevoel voor dat type verschijnselen in de poëzie. En omdat het ALL een durend project is waaraan nog bij voortduring wordt gesleuteld en geschaafd, zullen we zijn bijdragen daaraan gaan missen.

G.J. van Bork

2.2. Rondom Lucebert

[Zat Stockholm op de idealen van Swaanswijk te wachten?](#) door *Hanneke Eggels*

[Het is tekenend voor Lucebert, dat hij boete deed in woord en daad, en niet in publieke biecht](#) door *Karl van Klaveren*

[Als één van Luceberts motto's was om "de ruimte van het volledig leven tot uitdrukking te brengen", heeft hij op dit punt dan niet ernstig gefaald?](#) door *Naud van der Ven*

2.3. Schemerarchieven (26)

[Krantenarchieven op internet](#)

2.4. De werkbank (26)

[Mijn beste gedicht dat u nooit zult lezen](#)

IVN-leden lezen *VakTaal* [online](#)

*Reacties, opmerkingen en bijdragen
(en natuurlijk ook e-adreswijzigingen) naar:
Wim Klooster of Guido Leerdam,
wgk@xs4all.nl of guidoleerdam@gmail.com
www.ivn.nl*

Internationale
Vereniging voor
Neerlandistiek